

פאר דער לוייה פון מארשאל פירסודסקי

№ 112

Łódź, Sroda, 15 maja 1935 r.

דרייצענטער יאהרגאנג

לאדז, מיטוואך, י"ב אייר תרצ"ה

№ 112

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריסאווער 21, טעל. 224-71. — אדרעס רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פּוֹלְטִקוֹבְסְקָא 21, טעל. 224-71.

פאר דער לוייה פון מארשאל פירסודסקי

דער ארון מיטן געביין פון מארשאל פירסודסקי ווערט היינט איבערגעפירט אין דער קאמערדע

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) אייער קארעספאנדענט דערווארט זיך, אז דאס איבערפירען דאס געביין פון מארשאל פירסודסקי פון בעלזער צו דער קאמערדע פון הייליגען יאר, וועט פארקומען מארגען (היינט) מיטוואך 5 א' זייער נאכמיטאג.

דער קערפער פון טויטען מארשאל וועט אריין-געלעגט ווערען אין א גלעזערער טרומע, וועלכע וועט ארויפגעשטעלט ווערען אויף א הויכען קא-סאפאל, ארום ארון וועט שטעהן אנהער-וואך. די טרומע מיטן טויטען קערפער פון מארשאל וועט זיך געפינען אין דער קאמערדע ביי פרייטאג. די גאנצע נאכט פון מיטוואך אויף דאנערשטאג וועט די קאמערדע פון הייליגען יאר זיין אפגע-ראנגערטאג אונדערפריה וועט דער קארדינאל קא-קאטלי, ביי דער אקסיסטענץ פון גייסטליכע אפ-ריכטען א פייערליכע תפילה.

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) אינדערמיט פון דער קאמערדע פון הייליגען יאר, וועט אונטער דער געוועזענער אויפגייע-אנגע-זיערען א ריזיגע קרוין פון ווייסע פוילישע אדלערס מיט א קרייץ. פון דער קרוין וועלען זיין דער העלפט אראפפאלען פעהעל' פון דער פויליש-נאציאנאלער פארב. די פעהער וועלען גרייכען ביי צו דער פארלאג.

אונטער אט דער קרוין וועט שטעהן דער קאטעפאלק מיטן ארון פון מארשאל. פון דער הויך וועט דער ארון בעלזיכטען ווערען מיט א גע-דעמט ליכט. דאס דאזיגע ליכט וועט זיין זי איינציגע שיינ אין דער גרויסער קאמערדע-האלל ווייל אלע פונקטער און די זיידע-אדלעך וועלען זיין בעדעקט מיט קרעפ.

דאס הארץ און דער מוח נעבען דער טרומע מיטן מארשאל

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער עסזאל פון בעלזער-פאלאץ, וואו עס ליגט דער טויטער קערפער פון מארשאל פירסודסקי, איז פערוואנדעלט געווארען אין א קאפליצע, וועלכע איז דעקארירט געווארען דורך פראם. וואוישען יאסאוושעמפאווסקי, א געוועזענער לעניאנער.

די טרומע מיטן טויטען קערפער פון מארשאל וועט זיין בעדעקט מיט א רויטען געוואנט. איבער דער טרומע וועלען געענען 3 מעהנער: פון יאהר 1831, 1863 און דער פאחן פון די לעניאנען פון 6 אויגוסט 1914.

נעבען קאטעפאלק געפינט זיך אן אורגע מיטן הארץ און מארש פון מארשאל פירסודסקי. עטוואס נידריגער ליגט דער מענטשער, די שווערד און דאס היטעל פון געשטארבענע פאלקס-הערל.

די עהרען-וואך האלטען 2 זשוואלעזשערען פון 1 טען פולק אויפ'ן נאמען פון מארשאל פירסודסקי. די עלטער שטעהן אונגעווענליך מיט ענטפלוויסטע שווערדען. דער טויטער קערפער איז איבערגעדעקט מיט דער פויליש-נאציאנאלער פאחן. אביסעל ניד-ריגער ליגט די מלוכה'שע פאחן מיטן ווייסען אד-ר.

א זיבענע טרומע

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער ארון, אין וועלכען עס וועט קומען צו כבודה דאס געביין פון מארשאל, וועט זיין א זיבענער, דאס הייסט — דער דעמענער קאסטען וועט זיין געדעקט מיט געוואלדעוועטען זיבענער-פולעך, וואס וועט זיין אייגנער געניטעוועט.

דעם פראיעקט פון דער טרומע האט געמאכט פראם. יאן טשעפאקאווסקי, די טעכנישע אויספיר-רונג פון דער טרומע איז אָנפערטרויט געווארען דעם בעקאנטען גראוויירער גארנאטשיק, מיט וועל-כען עס וועלען מיטארבייטען אפסאלווענטען פון דער ווארשאווער קונסטאקאדעמיע.

די לוייה אין ווארשא און קראקא

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) די הויפט-אויספערזאכטיקע פון די רעגירונגס-ספערען ווערט געשאנקען דער ארגאניזאציע פון מארשאל פירסודסקי'ס לוייה. די גרעסטע שוועריג-קייט בעשטעהט אין בעווייזען די מנועות פון ארגאניזירען די טרויער-מאניפעסטאציעס פון בעלזער אין דער קאמערדע פון הייליגען יאר, וואס וועט פארקומען דאנערשטאג אווענד.

די צווייטע שוועריגקייטען בעשטעהן אין אר-גאניזירען די טרויער-מאניפעסטאציע, וואס דארף נעהן פון ווארשא ביי קראקא. לויט אלע ווארשיינ-ליכקייטען וועט דער צוג מיטן טויטען קערפער פון מארשאל נעהן נאנץ פאמעליך און וועט זיך אפ-שטעלען אויף יעדער באהיטעטאציע, ביי אזוי ארום דער בעפעלקערונג צו געבען די מעגליכקייט אויס-צורודען איהרע געפיהלען.

א חוץ דעם ווערען געמאכט פיבערהאפטע פאר-בערויטונגען פאר דער לוייה אין קראקא נופא. אין וואוועל וועט דער ארון מיטן קערפער פון מארשאל אויסגעשטעלט ווערען פאר'ן צוטריט פון דער בע-פעלקערונג און דאן — די צערעמאניע פון ברענגען דאס געביין פון פאלקס-טרויערער צווישען די קברים פון די פוילישע קעניגען.

די דאזיגע זייט פון ארגאניזירען די לוייה האט איבערגענומען גענעראל וועניאווא - דלאשאווסקי, וועלכער איז מיט אן אראפפאלען אפגעפולגען קיין קראקא, וואו ער בעראט זיך ווענען דעם מיטן מעטראפאליט סאפיעהא.

מאסען - קאנדאלענצען פון פאלק

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) פאר'ן בעלזערער זאמלען זיך כסדר גרויסע מענ-געס מענשען. אין פאלאץ אריין ציהען מאסען עולרי רגליקעס, טווענדער מענשען שטעהן אין דער רייה, ווילענדיג זיך אריינגעקומען אינוועניג, ביי

דאס געריכט האט פולשטעדיג אָנערקענט די ריכטיגקייט פון די אויספיהרונגען פון עקספערט דר. באומגארטען און האט — אינם פסקידון — געני-בען א צושטעמערנדע קריטיק פאר אלע בעהוופטונג-נען פון נאצישען, זאכקענער פליישהאוער.

דאס געריכט האט אָנערקענט 2 אָנגעקלאַגטע אלס הויפט-שולדיגע אין ערשפרייטען די פאלסי-פיקאטען פון די „פראטאקאלען“ און מיט זייער הילף צו פראפאגירען א פינדליכע בעציהונג צו אלעם, וואס איז יודיש און האט געמינאמעט מיט יודען.

דער הויפט-שולדיגער פישער, וועלכער האט זיך נישט געשטעלט צום פראצעס און געפינט זיך אין

זיך אריינצושרייבען אין די קאנדאלענצ-ביכער. אין פאלאץ ווערט די בעפעלקערונג אריינגעלאזט פון 10 אינדערפריה אן. יעדע גרופע ווערט אריינגע-לאזט אין וועסטיבל, ערשט דערנאך ווערען צו 3 פערזאן אריינגעלאזט אינם צימער, וואו עס ליגען איינבאנדען.

ווארשאווער פרעוידענט איבערגעריסען זיין אורלויב

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער ווארשאווער שטאט-פרעוידענט סטאזשי-סקי, וועלכער איז געווען אויף אורלויב, האט איבער-געריסען דעם אורלויב און איז צוריקגעקומען קיין ווארשא, ביי זיך צו בעטייליגען אין פירסודסקי-טרויער.

ווייטערע קאנדאלענצ - דעפעשען פון יודישע ארגאניזאציעס צו דער רעגירונג און דער אלמנה

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) היינטיגע טאג האבען אפגענומען קאנדאלענצען דער רעגירונג און דער אלמנה אלעקסאנדרא פיל-סודסקא א גאנצע רייה יודישע ארגאניזאציעס. צווי-שען אנדערע: די פויליש-פאלעסטינישע האנדעלס-קאמער, וויא, בריה החייל, טרויער-זיונגען זענען אפגעהאלטען געווארען אין א גאנצע רייה יודישע ארגאניזאציעס, ווי: „אגודה“, העברעאישער לעה-דער-פראייז, האנדווערקער - פערבאנד א. א.נ.ר.

טרויער - מאניפעסטאציעס

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער אינער-מניסטער האט ארויסגעגעבען צו די ווייטער-זיונג א בעפעל וועגען ארגאניזירען טרויער-מאניפעסטאציעס אויף די סטאציעס וואו דער צוג מיטן מארשאלס געביין וועט זיך אפ-שטעלען. דער צוג וועט געהען אויף דער ליניע ווארשא - קעלץ - קראקא.

צוזאמענפאך פון דער ערשטער קאמ-פאניע וועלכע האט געקעמפט פארן בעפרייען דאס פאמערלאנד

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) די 1-טע קארער-קאמפאניע, צוזאמען מיט דער רעפערענצאציע - קאמיסיע אין דער שפיץ האט אפ-געהאלטען אן אויסגעווענליכע זיונג, אויף וועל-כער עס איז בעשלאסען געווארען צו עהרען דעם אָנ-דענק פון איהר קאמערדאנט דורכ'ן צוגויפרופען

די יודן איז פוילז מילדען דעם צער פון פוילישען פארה צוליבן טויט פון מארשאל פייערליכע טרויער-זיונג פון ווארשאווער קהלה-ראט

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) היינט אָווענד איז פאָרעקומען א ספעציעלע טרויער-זיונג פון ווארשאווער קהלה-ראט. דער פאָרויצער טראָקענהיים, האט ביי א טויט-שטיקלייט פון די אָנוועזנדע, געהאלטען א רעדע אין וועלכער ער האט אָנגעוויזען, אז צוזאמען מיטן גאנצען פוילישען פאלק טרויערן אויפ'ן טויט פון מארשאל פירסודסקי אלע יודען פון ווארשא זיי פון גאנצען לאנד. די פוילישע יודען, וואס לעבען שוין 800

אויפ'ן 6. אויגוסט אין קעלץ א צוזאמענפאך פון דער ערשטער קאמפאניע.

קאנדאלענצ פון ווארשאווער ראבינאט

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער פרעוידענט האט היינט בעקומען קאנדאלע-נצען פון אפטיינישע קעניג, פון עסטרייכישען פרעוידענט מיקלאס, פון מעטראפאליט שעפטצקי, פון דעקטאר פון ווילנער באטארי-אוניווערסיטעט, פון ווארשאווער ראבינאט.

מלוכה - פרעוידענט דאנקט פאר די אויסדרוקען פון מיטגעפיהל

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) דער מלוכה-פרעוידענט האט ארויסגעשיקט דאנק-דעפעשען צו אלע קעניגען, פרעוידענטען און פרע-מיערען, וועלכע האבען אויף זיין האנט איבערגע-שיקט אויסדרוקען פון מיטגעפיהל פאר'ן פוילישען פאלק און פאר דער פוילישער רעגירונג צוליבן טויט פון מארשאל פירסודסקי.

כאך פון קירכען - גלאקען און פאבריקס סירענעס זינגט אויס דעם טרויער פון פאלק

ווארשא, 14 (טעלעפאניש) פון גאנצען לאנד קומען אן ידיעות ווענען ספאָג טאנע טרויער-מאניפעסטאציעס, וואס די בעפעל-קערונג אָרדענט איין צו בעהערען דעם אָנדענק פון גרויסען פאלקס-הערל, דעם מארשאל פירסודסקי. אין פלאַצק האבען א גאנצען טאָג געקלונגען די קירכען-גלאַקען. עס זענען פאָרגעקומען נאָמעס-דינסטען אין אלע טעמפלען.

אין מיטקראָקא, איז פאָרגעקומען א טרויער-פיערליכקייט ביי דער בעטייליגונג פון מיליטער און שול-זיונגער.

אין ווילנא האבען צוליב טרויער געקלונגען אלע גלאַקען פון די קירכען. צום גלאַקען-געלאַנג זענען צוגעשטאנען די פאבריקס-סירענעס.

אין קעלץ האבען די קירכען-גלאַקען 8, 12 און 6 אָווענד אויסגעקלינגען טרויעריגע מעלאָדיעס, מיט וועלכע עס האבען זיך צוגויפגעקומען דאס פיר-מען פון די פאבריקס-סירענעס און דאס סיקען פון די באהרייפערס.

אין לעמבערגער ראסיחוו איז פאָרגעקומען א טרויער-זיונג. אין צייכען פון טרויער האט די גאנ-צע שטאָט אפגעשטעלט דעם פערקעהר אויף 1 מי-נוט.

אין לוצק זענען פאָרגעקומען טרויער-פיערליכ-קייטען.

יאהר אויף דער פוילישער ערד, פיהלען דעם ווער-טאָג צוליבן פערלויסט פון גרויסען מלוכה-מאָג און טיילען דעריבער דעם צער, וואס עס האט דאָס גאנצע פוילישע פאלק צוליבן טויט פון מארשאל פירסודסקי. טרויער-רעדעס האבען אויך געהאלטען דר-גאָטליב און אַנגעש מאיר לעווין. עס איז אויך געגעבען געוואָרען אַנעקנסטרע-כענדע טרויער-רעדעוואָלוציע.

צווישענער-נדרער אורטייל אין בערנער פראצעס די פראטאקאלען פון די זקני-ציון זענען א פלאגיאט, פאלסיפיקאציעס און שונד

מעגליכקייט, אז זיי זאלען דורך אן אָנווענטועלען שאַרפען אורטייל, וואָס זיי האָבען זיך פערדינט, זיך פערוואַנדלען אין מערטייער.

די פערטייערע פון די אָנגעקלאַגטע האָבען אָנ-געקויפֿט אַפֿעלאַציע אויפֿן אורטייל. דער אורטייל איז דעם וועלט-בעריהמטען פראָ-צעס האָט אין בערן, ווי אין דער גאנצער שווייץ, ארויסגערופֿען א געוואָרליגע צופֿרידענקייט, מחמת מיט דעם אורטייל איז פֿעסטגעשטעלט געוואָרען דער מאָראַלישער נעהון פון די יודען אין דעם שענר ליכען אָנפאל, וואָס איז געמאכט געוואָרען אויפֿן גאנצען יודישען פאלק.

די רייטשלאַנד, איז פערמשפט געוואָרען אויף 50 פראַנק. דער 2-טער הויפט-אָנגעקלאַגטער שנעל איז פער-משפט געוואָרען אויף 20 פראַנק.

3 פערזאָן פון די אָנגעקלאַגטע זענען בעפרייט געוואָרען פון שטראַף, ווייל זיי האָבען נישט געהאט קיין דירעקטע שייכות מיטן פערשפרייטען די פו-בליקאציעס פון די „פראַטאָקאלען“.

אין די מאַסינען צום אורטייל ווערט געזאָגט, אז דער פסקידן אָבער די פערברעכערישע פער-שפרייטער פון די פאלסיפיקאציע פראַטאָקאלען איז בכּוּוּן א מילדער, דאָס איז געשעהן דערפאר, ווייל דאָס געריכט וויל די בעשטראַפֿטע נישט געבען קיין

דאָס געריכט האט פולשטעדיג אָנערקענט די ריכטיגקייט פון די אויספיהרונגען פון עקספערט דר. באומגארטען און האט — אינם פסקידון — געני-בען א צושטעמערנדע קריטיק פאר אלע בעהוופטונג-נען פון נאצישען, זאכקענער פליישהאוער.

דאָס געריכט האט אָנערקענט 2 אָנגעקלאַגטע אלס הויפט-שולדיגע אין ערשפרייטען די פאלסי-פיקאטען פון די „פראַטאָקאלען“ און מיט זייער הילף צו פראפאגירען א פינדליכע בעציהונג צו אלעם, וואס איז יודיש און האט געמינאמעט מיט יודען.

דער הויפט-שולדיגער פישער, וועלכער האט זיך נישט געשטעלט צום פראצעס און געפינט זיך אין

בערן, 14 (טעלעגראפיש) היינט אָווענד האָט דאָס געריכט אין בערן ארויס געטראָגען דעם אורטייל אין סענאציאָנעלען פראָ-צעס וועגען די „פראַטאָקאלען פון די זקני-ציון“

די שפאַנונג, וואָס האָט געהערשט פאר'ן און בערן אויסלייגענען דעם אורטייל איז געווען אָנ-אונגעהויערע.

דאָס בערנער געריכט האָט אינם אורטייל פֿעסט געשטעלט, אז די „פראַטאָקאלען“ פון די זקני-ציון זענען א פֿאַגיאַט, א פֿאַלסיפיקאציע און שונדליכער ראַטור אין דעם זין, וואָס עס פֿערשטעהט דאָס דאָס שוויצערשע געזעץ.

„נייער פארקסבלאמ“

„מיר פויגען מיר די העפ“

דר. מהאן שרייבט אין „גאון דויעניק“ וועגן פילם פון מארשאל פילסודסקי צווישן אנה פאלדערעם:

דאס וועגן וועלכען מען האט אפילו נישט גע האט קיין מוט צו טראכטען איז געווארן א פאקט, א טרויערדיגער שמערצליכער אונגליקליכער און מיר האבען געמינט אז דאס איז א קראנקהייט וואס ער וועט איבערקומען. מיר האבען אויך געלויבט אין דעם מעכטיגען כוח פון זיין ווילען, אז מיר האבען אפילו נישט דערלאזט קיין שום אונגליקליכקייט. קיין שום מורא פאר זיין לעבען, נאכדעם אז דער דאך זיגט וועלען וועט זיין שוין נישט זיין. ווען ער פאקטיש — ווי נאך עס האט זיך אויפגעהויבען אין דער נשמה עפעס א שאטען פון טרויער אויף דעם גע זאגן, אז עס איז מעגליך דאס עס וועט קומען א מאג מענט איז וועלכען ער וועט שוין נישט זיין. ווען ער וועט פון דער פערשטארטער האנד ארויסלאזען דעם סעפטער, דאן האט זיך קיינמאל נישט דער דאזיגער געדאנק נישט צעוואקסען און דער נאכער פול קייט פון צעוואקסען. ווי קען די ווירקליכקייט וויר טער פארטענעצט ווערן אויב ער וועט דערפון נישט זיין? אזוי איז עס געווען און אזוי איז עס אונ מעגליך זיך פארצושטעלען פוילען אהן דער דאזיגער טרויער, שלאנקע האנט פון פיהרער, ווי קען די שוף שווימען און אויפהאלטען זיך צוליב די שרעקליכע כוואליעס וואס געשווען ארום איהר און איבער איהר אויב עס איז נישט דא דער רודערער וואס פיהרט מיט א אייזערנער האנד דעם רודער?

מען האט זיך נישט געקענט און אין איצטיגען טרויערדיגען מאמענט קען מען זיך נישט פארשטעלען דעם דאס לעבען פון דער 80 מיליאניגער מלוכה אהן גערופען די נאכהענטע און וואס ער איז פאקטיש גע ווען אין העכסטע זין ווארט. ווי אזוי קען מען זיך פארשטעלען פוילען אהן יודע פילסודסקי, וועלכער איז געווען דער, וואס האט זי אויפגעלעבט, איהר אר גאנצוארטאן און פירער? וועגן מארשאל פילסודסקי האט מען געקענט ווערטליך זאגען, אז פוילען, דאס איז ער און ער דאס איז פוילען, ער איז אזוי טיף געזעסען מיט אלע זיינע ווארעלען פון זיין גרויסער נשמה אין פוילען, און פוילען איז אזוי געווען פער קומט אויף איהם און איינעהערט אין זיינע בעפעה לען.

דער מאמענט פון ערשיינען און אויפטריוו לונג צוליב דער פלוצלינגער יודעה וועגן זיין טויט איז נאטורליך נישט פאסיג אפצושטעלען אויף זיין גרויסער פארענוליקייט, און זיינע קלענסטער מאס טאטען און נאכמעהר צו א סינטעטישער צוואמענער שטעלונג פון די דאזיגע פאקטען און פערדינסטען, אין איצטיגען מאמענט פעהלט צו אזא ארבייט די גע הערונג קאנצענטרירטע און אין דער קלענסטער מאס גייסטיגע רהוקייט. אין איצטיגען מאמענט איז די נשמה פעהרעט נאך פון געפיהל פון גרויסען שמערץ און פרויעלען צוליב דער דאזיגער אונגעפערטעריל כער אבירע, און גלייכצייטיג פון געפיהל פון שרעק און מורא פאר דעם, וואס זאל איצט קומען און וואס וועט פערזייען אויסצופיהלען דעם ריזיגען הילף, וואס זיין טויט האט געשאפען אין דער פוילישער מלוכה. מען קאן נאך אט אזוי, אויבערפלעכליך נעהמען דאס און יענע וואס האט געפילדעט דעם אונגערשפליד, רייכען אינאהלט פון זיין מיהפולען אבער אויך גע פנעשט לעבען, און דאס ווייזען פאר די מענשען און דערפון זאגען צו זי: זעהט, מענשען, אזא מעכטיג געשטאלט איז דאס געווען און אזויפיל האט ער די מענשען געגעבען.

ווען מען לויפט שנעלאיבער זיין לעבענסקויה פערקומט מען דעם איינדרוק אז עס איז אין איהם נישט געווען נישט קיין געדאנק און נישט קיין טאט, וואס זאל נישט זיין געווינדעט פוילען. דאס ווארט אפילו דאס שטארקסטע אייגענשאפט ווארט, שעפט נישט אויס דעם נאנעט רייכטום פון געפיהלען און טאטען וואס זענען געווען געווינדעט פוילען. דאס איז געווען ווי עפעס א וואונדערבארער פערקערטונג פון דער אידעע פון דער פוילישער מלוכה, פוילישער גרויסקייט, פוילישער כוח, פוילישער רוח, עס דוכט זיך אז זיין מוטער האט איהם שוין פון גע פוירענדיג און געווינדעט פאר דער דאזיגער מעכ טיגער היסטארישער שליוחות. ער האט געדארפט ווע רען דער ערליכער פון זיין פאלק, און דער ווירער אויפגעבער פון זיין פאקטוראלאנד, וואס איז געווען אזוי שטערליך צוריסט און פערברעכעניש צוטער טען. ער איז געבוירען און ערצויגען געווארען אין דאזיגען טייל פון צעריסענעם פוילען, וואו די וואונ דען האבען אמייסטען געפלוטיגט און אמשערקליכ סטען געשמערצט. פון זיין קינדהייט און האז ער גע מוט צוועהען ווי מען האט געטרעטען דעם כבוד פון זיין פאלק, און דעם שטאלץ פון זיין פאטערלאנד, און דער כעס וואס איז געוואקסען און דער פיינטיג ליבער נשמה, און די בענקשאפט וואס האט זיך אנה געוואמעלט אין דער הערשערישער שטאלצער, אונאפ הענגיגע נשמה, וואס האט מיט אזא עלעמענטארער קראפט געשמערצט צו פרויהייט, און סובערניטעט, האבען אין איהם געשאפען א שטארקען בעשלוס אז די ערלייוונג מוז קומען ווי אמטעלסטען און ווי אמטעלסטען אויסגעפיהרט.

אין יודעה פילסודסקי האט די דאזיגע דערליי וונג אויסגעפיהרט — מיהפול, סינטעמאטיש, ציל געוואוסט, ער האט קודם כל ערצויגען א הוטשיש דעה פון א טיכטיגער ארמע, ער האט געשיקט אויב גענוצט די שרעק און מורא וואס האבען געהערשט אין עסטרייך, פאל דעם רוסישען קאלאם, די שרעק און מורא פון עסטרייך, האבען איהר דויטירט אז זי זאל נישט ערלויבען נאך אפילו אונטערשיצען דאס אלץ וואס איז אונטער די ערל צוגעגרייט געווארען

געגען רוסלאנד. יודעה פילסודסקי פגעשאנקען מיט אונגעווענליכער אינטואיציע, צו פערשטעהן די פערוויקעלטסטע פאליטישע סיטואציעס האט פער שטאנען אז מען דארף מיט עסטרייכס הילף צוגריי טען דאס פוילישע מיליטער, און אז די וועלט מלחמה איז אויסגעבראכען האט אפשר נאך ער אליון פער שטאנען אז פון איהר וועט ארום א אויפגעלעבט פויר לען, און מיט דער נאנער עלעמענטארער ענערגיע און אונגווינאמער קאנסעקוענץ האט ער אנגעהוי דען צו ארבייטען אין דער ריכטיגער פון רעאליזירען די דאזיגע מעגליכקייט.

און ער האט דעם ציל דערגרייכט! שטארק און שטאלץ און זיגערש האט ער דערגרייכט זיין ציל. איבער די טויטע קערפער פון אלע דריי אקופאנטען איז ער געקומען צום ציל — צו א פריי און מעכטיג פוילען.

און ווען נישט זיין איבערמענשליכע ענערגיע און זיין אונגערלייכליכער פאליטישער פערשטאנד וואלט זיין פערענענליכע פאליטישע עראינערונגען פון זיינע סקיי מיר ברענגען דא אייניגע פון די דאזיגע זכרונות:

„די הענד פון מארשאל, איך האב זיי לאנג אפ גערויירט אין דעצעמבער 1927, אין זשענעווע וואו דער מארשאל איז געקומען אין דער בענלייטונג פון זיין דעמאלסדיגען שעה פון זיין קאפינעט און איז טיגען אויסערן מיניסטער יודעה בעק, בכדי צו ער לערניגען דעם ענין ליטע, די ליטווישע פראגע האט שטענדיג פערנומען די אויפגעקומענע פון מאר שאל, עס קען דאך דארט אזוי נישט פלייפען ווי עס איז איצט — האט געזאגט דער מארשאל. די הענד פון מארשאל האבען געצויבערט, נוסקט אויף ווי זיין פליק, אבער צווישן מיט א רינגע הויט מיר ראי סאווע פיינגער, זאגען זיי מעהר, ווי עס וואלטען גע זאגט ווערטער.

עס איז מערקווידיג ווי זיי אונטערשיידען זיך איינע פון דער אנדערער: די ליטע איז קליין, דעלי קאט כמעט א פרויען האנד, די רעכטע הארט, שטארק מענערש.

מיט דער דאזיגער האנד קלאפט דער מארשאל אין טיש און דעמאלט רערט ער אמייסטען, אזוי איז געווען אין זשענעווע אין יאהר 1927.

מלחמה צו שלום? — האט דער מארשאל גע פרעגט דעם פארשטעהער פון ליטע אויף דער זיי צונג פון ראם פון דער פלעקער ליטע. און ווען ער דערהערט א נישט קלארע תשובה האט ער געמוזט פערצווייזען זיין פראגע דייטליכער, ווי א זעלנער: ער איז געווען א זעלנער, ווייל אויב מלחמה — האט ער דאן ווייטער גערעדט — ערלעדיג איך די פרא גע, און אויב שלום עלעדיג די דאזיגע פראגע מיי מיניסטער פון אויסערן ענינים, און דאן האט דער מארשאל דערהערט די תשובה: — שלום!

פערלאזנדיג זשענעווע האט מארשאל פילסודסקי פון דאן געוואלט זשורנאליסטען צווישען וועלכע איך האב זיך אויך געפינען אז ער איז געקומען קיין

אפילו נאכן ערפילען זיך פון נס וואלט זי נישט צו זאמענעוואקסען אזא גרויסע, שטארקע און איבער לייך אזוי אויסגענועהנליך, אזא שטארק פערבונד דען פוילען, וואו האט זיך דער דאזיגער מענש, דער פערשווערער, וועלכע האט קיינמאל נישט געהאט קיין געמינאמעס מיט אויספיהרען וועלכער עס איז רעאלער און סיסטעמאטישער מאכט, זיך אויסגע ליערנט די מלוכה אדמיניסטראציע!

און וויפיל האט ער געמוזט פערעמפען און בע וועגן איבערליבע מניעות? מען איז דאך געגאנגען קיין פראנקרייך, פון וועלכער עס האט זיך געדוכטען עס איז אפהענגיג די עקזיסטענץ פון דער מלוכה, און מען האט דענונצירט און דערזעהלט אז ער וועט דעם בונד נישט האלטען, און עס וואלט גלייך געווען איהם צו בעזייטיגען, יעדענפאלס נישט ערלויבען אנוואקסען אין פערדערן. און בעת דער פאלשעוויס טישער מלחמה, ווען דער שונא איז שוין געשטאנען פאר דער הויפט שטאט — צי האט מען נישט פרי?

אינטערעסאנטע פרטים פון לעבען פון יודעה פילסודסקי

אין דער נעכטער „אי. ק. צ.“ פערענענליכע קאנראד ורוזשאס אייניגע עראינערונגען פון זיינע געשפערעכען מיטן פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי, מיר ברענגען דא אייניגע פון די דאזיגע זכרונות:

„די הענד פון מארשאל, איך האב זיי לאנג אפ גערויירט אין דעצעמבער 1927, אין זשענעווע וואו דער מארשאל איז געקומען אין דער בענלייטונג פון זיין דעמאלסדיגען שעה פון זיין קאפינעט און איז טיגען אויסערן מיניסטער יודעה בעק, בכדי צו ער לערניגען דעם ענין ליטע, די ליטווישע פראגע האט שטענדיג פערנומען די אויפגעקומענע פון מאר שאל, עס קען דאך דארט אזוי נישט פלייפען ווי עס איז איצט — האט געזאגט דער מארשאל. די הענד פון מארשאל האבען געצויבערט, נוסקט אויף ווי זיין פליק, אבער צווישן מיט א רינגע הויט מיר ראי סאווע פיינגער, זאגען זיי מעהר, ווי עס וואלטען גע זאגט ווערטער.

עס איז מערקווידיג ווי זיי אונטערשיידען זיך איינע פון דער אנדערער: די ליטע איז קליין, דעלי קאט כמעט א פרויען האנד, די רעכטע הארט, שטארק מענערש.

מיט דער דאזיגער האנד קלאפט דער מארשאל אין טיש און דעמאלט רערט ער אמייסטען, אזוי איז געווען אין זשענעווע אין יאהר 1927.

מלחמה צו שלום? — האט דער מארשאל גע פרעגט דעם פארשטעהער פון ליטע אויף דער זיי צונג פון ראם פון דער פלעקער ליטע. און ווען ער דערהערט א נישט קלארע תשובה האט ער געמוזט פערצווייזען זיין פראגע דייטליכער, ווי א זעלנער: ער איז געווען א זעלנער, ווייל אויב מלחמה — האט ער דאן ווייטער גערעדט — ערלעדיג איך די פרא גע, און אויב שלום עלעדיג די דאזיגע פראגע מיי מיניסטער פון אויסערן ענינים, און דאן האט דער מארשאל דערהערט די תשובה: — שלום!

פערלאזנדיג זשענעווע האט מארשאל פילסודסקי פון דאן געוואלט זשורנאליסטען צווישען וועלכע איך האב זיך אויך געפינען אז ער איז געקומען קיין

אין דער נעכטער „אי. ק. צ.“ פערענענליכע קאנראד ורוזשאס אייניגע עראינערונגען פון זיינע געשפערעכען מיטן פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי, מיר ברענגען דא אייניגע פון די דאזיגע זכרונות:

„די הענד פון מארשאל, איך האב זיי לאנג אפ גערויירט אין דעצעמבער 1927, אין זשענעווע וואו דער מארשאל איז געקומען אין דער בענלייטונג פון זיין דעמאלסדיגען שעה פון זיין קאפינעט און איז טיגען אויסערן מיניסטער יודעה בעק, בכדי צו ער לערניגען דעם ענין ליטע, די ליטווישע פראגע האט שטענדיג פערנומען די אויפגעקומענע פון מאר שאל, עס קען דאך דארט אזוי נישט פלייפען ווי עס איז איצט — האט געזאגט דער מארשאל. די הענד פון מארשאל האבען געצויבערט, נוסקט אויף ווי זיין פליק, אבער צווישן מיט א רינגע הויט מיר ראי סאווע פיינגער, זאגען זיי מעהר, ווי עס וואלטען גע זאגט ווערטער.

עס איז מערקווידיג ווי זיי אונטערשיידען זיך איינע פון דער אנדערער: די ליטע איז קליין, דעלי קאט כמעט א פרויען האנד, די רעכטע הארט, שטארק מענערש.

מיט דער דאזיגער האנד קלאפט דער מארשאל אין טיש און דעמאלט רערט ער אמייסטען, אזוי איז געווען אין זשענעווע אין יאהר 1927.

מלחמה צו שלום? — האט דער מארשאל גע פרעגט דעם פארשטעהער פון ליטע אויף דער זיי צונג פון ראם פון דער פלעקער ליטע. און ווען ער דערהערט א נישט קלארע תשובה האט ער געמוזט פערצווייזען זיין פראגע דייטליכער, ווי א זעלנער: ער איז געווען א זעלנער, ווייל אויב מלחמה — האט ער דאן ווייטער גערעדט — ערלעדיג איך די פרא גע, און אויב שלום עלעדיג די דאזיגע פראגע מיי מיניסטער פון אויסערן ענינים, און דאן האט דער מארשאל דערהערט די תשובה: — שלום!

פערלאזנדיג זשענעווע האט מארשאל פילסודסקי פון דאן געוואלט זשורנאליסטען צווישען וועלכע איך האב זיך אויך געפינען אז ער איז געקומען קיין

אין דער נעכטער „אי. ק. צ.“ פערענענליכע קאנראד ורוזשאס אייניגע עראינערונגען פון זיינע געשפערעכען מיטן פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי, מיר ברענגען דא אייניגע פון די דאזיגע זכרונות:

„די הענד פון מארשאל, איך האב זיי לאנג אפ גערויירט אין דעצעמבער 1927, אין זשענעווע וואו דער מארשאל איז געקומען אין דער בענלייטונג פון זיין דעמאלסדיגען שעה פון זיין קאפינעט און איז טיגען אויסערן מיניסטער יודעה בעק, בכדי צו ער לערניגען דעם ענין ליטע, די ליטווישע פראגע האט שטענדיג פערנומען די אויפגעקומענע פון מאר שאל, עס קען דאך דארט אזוי נישט פלייפען ווי עס איז איצט — האט געזאגט דער מארשאל. די הענד פון מארשאל האבען געצויבערט, נוסקט אויף ווי זיין פליק, אבער צווישן מיט א רינגע הויט מיר ראי סאווע פיינגער, זאגען זיי מעהר, ווי עס וואלטען גע זאגט ווערטער.

עס איז מערקווידיג ווי זיי אונטערשיידען זיך איינע פון דער אנדערער: די ליטע איז קליין, דעלי קאט כמעט א פרויען האנד, די רעכטע הארט, שטארק מענערש.

מיט דער דאזיגער האנד קלאפט דער מארשאל אין טיש און דעמאלט רערט ער אמייסטען, אזוי איז געווען אין זשענעווע אין יאהר 1927.

מלחמה צו שלום? — האט דער מארשאל גע פרעגט דעם פארשטעהער פון ליטע אויף דער זיי צונג פון ראם פון דער פלעקער ליטע. און ווען ער דערהערט א נישט קלארע תשובה האט ער געמוזט פערצווייזען זיין פראגע דייטליכער, ווי א זעלנער: ער איז געווען א זעלנער, ווייל אויב מלחמה — האט ער דאן ווייטער גערעדט — ערלעדיג איך די פרא גע, און אויב שלום עלעדיג די דאזיגע פראגע מיי מיניסטער פון אויסערן ענינים, און דאן האט דער מארשאל דערהערט די תשובה: — שלום!

פערלאזנדיג זשענעווע האט מארשאל פילסודסקי פון דאן געוואלט זשורנאליסטען צווישען וועלכע איך האב זיך אויך געפינען אז ער איז געקומען קיין

דער שטעלפערטער פון פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי

אין דער נעכטער „אי. ק. צ.“ פערענענליכע קאנראד ורוזשאס אייניגע עראינערונגען פון זיינע געשפערעכען מיטן פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי, מיר ברענגען דא אייניגע פון די דאזיגע זכרונות:

„די הענד פון מארשאל, איך האב זיי לאנג אפ גערויירט אין דעצעמבער 1927, אין זשענעווע וואו דער מארשאל איז געקומען אין דער בענלייטונג פון זיין דעמאלסדיגען שעה פון זיין קאפינעט און איז טיגען אויסערן מיניסטער יודעה בעק, בכדי צו ער לערניגען דעם ענין ליטע, די ליטווישע פראגע האט שטענדיג פערנומען די אויפגעקומענע פון מאר שאל, עס קען דאך דארט אזוי נישט פלייפען ווי עס איז איצט — האט געזאגט דער מארשאל. די הענד פון מארשאל האבען געצויבערט, נוסקט אויף ווי זיין פליק, אבער צווישן מיט א רינגע הויט מיר ראי סאווע פיינגער, זאגען זיי מעהר, ווי עס וואלטען גע זאגט ווערטער.

עס איז מערקווידיג ווי זיי אונטערשיידען זיך איינע פון דער אנדערער: די ליטע איז קליין, דעלי קאט כמעט א פרויען האנד, די רעכטע הארט, שטארק מענערש.

מיט דער דאזיגער האנד קלאפט דער מארשאל אין טיש און דעמאלט רערט ער אמייסטען, אזוי איז געווען אין זשענעווע אין יאהר 1927.

מלחמה צו שלום? — האט דער מארשאל גע פרעגט דעם פארשטעהער פון ליטע אויף דער זיי צונג פון ראם פון דער פלעקער ליטע. און ווען ער דערהערט א נישט קלארע תשובה האט ער געמוזט פערצווייזען זיין פראגע דייטליכער, ווי א זעלנער: ער איז געווען א זעלנער, ווייל אויב מלחמה — האט ער דאן ווייטער גערעדט — ערלעדיג איך די פרא גע, און אויב שלום עלעדיג די דאזיגע פראגע מיי מיניסטער פון אויסערן ענינים, און דאן האט דער מארשאל דערהערט די תשובה: — שלום!

פערלאזנדיג זשענעווע האט מארשאל פילסודסקי פון דאן געוואלט זשורנאליסטען צווישען וועלכע איך האב זיך אויך געפינען אז ער איז געקומען קיין

ראדיא-וינקעל

די צאהל ראדיא הערער ווערט אומע- מוס גרעסער

דאס יאהר 1934 איז פארן ראדיא נעווען א יאהר פון גוטער קאניונקטור. נישט איינערענדיג רוסלאנד, עזיפטען און לוקסעמבורג — אז אין איראפע אין פערלויף פונם פערזאנלענעם יאהר צו עקסומען ביי א 8 און א האלבער מיליאן נייע ראדיא אפאראטען. דעם אויבען אן פערנעמט גרויס פריסא נייע, וואס פערמאגט ביים היינטיגען טאג נאכע 6,780,000 אפאנעטען. אויב עס נעהט אין דעם, וויפיל אפאנעטען עס זענען אין יעדען לאנד צומע קומען, האט דעם רעקארד נעשלאגען דייטשלאנד: במשך 1934 איז דאָרט פעררעניטירטע נעוואָרען 1,090,000 נייע אפאנעטען. ד.ה. מיט 285,000 מעהר, ווי אין ענגלאנד, א וואָס זענען אינטעסאלירט ארויסגעוויזען אויך די בעלגישע, האָלענדישע, שפע כאָסלאַוואָוישע, איטאליענישע און שפּאַנישע ראַדיאָס. דערפאר איז שווער צו אָרענטירען זיך אין די ציפערען פונם סאָוועטישען ראַדיאָ. וואָס זענען אינטעסאלירט אויף איז אוועקגעשטעלט אויף גאנץ אנדערע יסודות, ווי אין אנדערע אייראָפּעאישע מדינות. די סאָוועטישע בפעלקערונג נעמיט פונם ראַדיאָ מאַסענוויז א דאָס די הילכערס, וואָס זענען אינטעסאלירט אויף עפענטליכע פלעצער, אין געריטענע, פּאַלקס-זאלען, ביבליאָטעקען, פּאַרטיקען און אין אלערליי פּאַליטישע נעוועשאַפּטליכע אָרגאַניזאַציאָנעלע קעמערלעך.

דער פּוילישער ראַדיאָ האָט געהאַט א גוט יאהר

דער פּוילישער ראַדיאָ קאָן מיט רעכט דאָס יאהר 1934 האַלטען פאַר אַ אָנפֿערברוך תקופה, אינעם דאָס זינען יאהר, איבערהויפּט אינעם הערבסט און ווינטער סעזאָן. האָט די צאַהל ראַדיאָ אפּאַנעטען גענומען וואָסען מיט אַ שנעלען טעמפּאָ. די גרעסטע פּער- אינטערעסירונג מיט ראַדיאָ, פּשוט אַ נעכאַפּעריי אויף ראַדיאָ, האָט זיך נעמערט צו נייַ יאהר צו. נעמענדיג אין אַכט דאָס ערשטע פּערטעל יאהר פון 1935 קומט אויס, אַז די צאַהל אפּאַנעטען האָט זיך פּעררעכטערט אַוויאָן 100,000 און אויפֿגאַן אַפּערנע שטימען די ציפער פון 400,000. וואָס פאַר דעם איז זי שווער געווען צו דערגרייכען. ביים אינטיגען מאָ אַרבייט פונם פּוילישען ראַדיאָ אוועקגעשטעלט גע- וואָרען אויף צו דערהאַלטען דעם אינטערעס פאַרן ראַדיאָ אויף דער צייט פון פּריהלונג און זומער. דער ריבער טוט די פּראָפּאַגאַנדע לייטונג פונם ענגלישען פּעררעכטערט פּוילישען ראַדיאָ אוועקגעשטעלט פאַר די פּריהלונג און זומער-חדשים זאָל שטעהן אויף דער העכסטער מדרגה און זאָל אויסקומען וואָס מעהר פּערשינדערטויגער.

ס'איז נאָך גאַנץ ווייט צו די מיליאָנען ציפּע- דען אפּאַנעטען. נאָך ווייט צום רעקארד פּראָצענט פון אפּאַנעטען, מיט וועלכען דענעמאַרק קאָן שטאַל צירען, יעדעפאַלס ווייט אלץ רערויף אַז צום סך- מערגינען זי יאהר וועט דער פּוילישער ראַדיאָ שוין האַלטען ביי אַ האַלבען מיליאָן אפּאַנעטען, די אַס ציע פון ראַדיאָפּאַניזירען דאָס פּוילישע דאַרף און דאָס אַרױנשטעלען ראַדיאָס אין קלענערע שטעט און שטעטלעך ניו געבען גוטע רעזולטאטען, דערצו נאָך, אַז דאָ העלפט אַ סך צו אַ גוט פּראָגראַם, ווי אויך אַ ביליגער און סאַלדער ראַדיאָ אפּאַראַט.

מיליאָנען פונטען גיט אויס דער ענג- לישער ראַדיאָ אויף טעקעווייע

דער ברוזשעט פון ענגלישען ראַדיאָ אויפן יאהר 36-1935 ד.ה. פון אַפּריל ביז אַפּריל ווייזט אויף, אויף דער זייט פון הוצאות אַ גרויסע פּאַזיזיע — 2,200,000 פונט שטערלינג, וואָס אין דער פּרילי שער וואָלוטע טרעפט זי אָן ביי אַ 57,200,000.51 פון אַט דער סומע האָט די טעלעוויזיע קאַמפּי- סיע ביי דער נעוועאל דירעקציע פון דער פּאַסט בע שטימט 180,000 פונט אויף אויפּטויען און אוועק- שטעלען אַ ראַדיאָ טעלעוויזיע-סטאַציע, — פּאַרלוי פּינ בלויו פאַר לאַנדאָן, אויסער די 15,000 פונט, וואָס דער ענגלישער ראַדיאָ האָט בעקומען פון דער מלוכה קאַסע.

דאָך שמועסט מען אַז די ענגלישע ראַדיאָ סאַס ציע וועט מוזען און צוואַמענהאַנג מיט דער טעלעווי- זיע די הוצאות נאָך פּעררעכטערען, מען וועט זיך און לאָרדען הויז בעמעהן אַז דער אַנטייל פון דער מלוכה קאַסע זאָל אויסקומען קלענער און דערפאַר פּעררעכטערען דעם אַנטייל פון ראַדיאָ אין די חכ נסות פון די ראַדיאָ-אפּאַנעטען מיט נאָך 3 פּענט.

די צוריקגעקעהרט צוריקגעקעהרט

Dr. L. Berman
מעדיצין אַרצט פאַר פּאַנער-שוועכע-בעהאַנדלונג
אין סעקסוועל בערלינג
נעמט אָן פון 8-11 און פון 4-8 אַרבעט-
זאָגט פון 9-1 פּאַרטיסאָג.
פאַר אַונבעמייטלעכע-פּאַנער-פּאַנער-פּאַנער-פּאַנער

יוזעף פּילסודסקי דער ערשטער עהרע- פּירגער פון דער שטאַט לאַדז

וואָקאָל און פֿון דאָרט אין ציפּעלע. פּילסודסקי האָט זיך געענדערט נישט צום דערקענען, אָבער ער האָט געהאַט אַ רוהיגען פּנים און געגאַנגען פאַ- מעלעך נישט אומקוקענדיג זיך.
די פּרױד פֿון די זשאַנדאַרמען האָט אָבער נישט לאַנג געזייערע. די פּאַרטי, וואָס איז געבליבען אַזאָן אַ לייטער, האָט געוויסט מיטלען, אפּטיים, און די ענערגיע און פּערביסענקייט מיט וועלכער מען האָט זיך גענומען צו דער אַרבייט אַרום דעם צי- טאָרעל און שפּעטער אין פּעטערבורג האָט בעוויזען, אַז עס האָט זיך דאָ געהאַנדעלט נישט נאָר וועגען רעזאַקטאַר און מיטגליד פֿון צ. ק. ר.
די רעוואָלוציאָנאַרע בעוועגונג, וואָס איז אויס- געוואַקסען אין לאַדז פֿון די קערענעלעך, וואָס זענען פּערייט געוואָרען דורך פּילסודסקי זענען אויפֿגע- נאָנגען אין 1905-1907.

אין יאהר 1914 האָט דאָס פּראַלעטאַרישע לאַדז אויפֿן רוף פֿון יוזעף פּילסודסקי פּערפּיהלעט זיינע לעגיאָנען מיט האַנדערטער, סױזענטער זיינע גוטע זיהן.
אין יאהר 1918 האָט זיידער לאַדז, צוזאַמען מיט וואַרשע אָרגאַניזירט אַניאַציע צו בערוייען דאָס לאַנד פֿון די דייטשע אָקופּאַנטען.
עס געדענקען נאָך אַלע די לעבעדיגע מאַני- פּעסטאַציעס פֿון די לאַדזער אַרבייטער איינע דעם 7. ליסטאַפּאַר אויף, אין ביידיע די מאַניפּעסטאַציעס דאַנט איז בעפּרייט פֿון מאַדעבורג, די צווייטע אין אַ פּאַר טאַר שפּעטער. פאַר דעם ווערביירונג-ביוראָ צו דעם דעמאָלדיגען, פּילסודסקי-קאַרפּוס" אויף מאַגזינשיק גאַט. אין ביידיע די מאַניפּעסטאַציעס האָבען עטליכע סױזענט יוגענטליכע אַרבייטער און לייטער, מאַניפּעסטירט מיט אַ גרויסען פּאַרטעל פֿון פּילסודסקי.

אויף אין 1920 האָט דער גאַנצען פֿון פּיהרער צוגעצויגען אין די רייזען די בעסטע זיהן פֿון די אַרבייטער און די שול-ויגענד. לאַדז, די שטאַט פֿון באַמט אַמפּליקאַציען אויפֿשוואַונג, לאַדז וואָס האָט נישט קיין היסטאָרישע עראַינערונגען, לאַדז די ערשטע נאָך וואַרשע שטאַט לויט דער בעפּעל- ציירונג, הויבט אַן מיט דעם נאָמען פֿון יוזעף פּיל- סודסקי זיין היסטאָרישע מוזיי. מיט'ן גאַנצען פֿון יוזעף פּילסודסקי הויבט זיך אָן אין לאַדז, דאָס צעטעל פֿון אירע עהרע-בירגער.

יאַז וואַיניסקי

איטאַליענישער אַרנאַן וועגן אַרױסטרױט פּון רע- וויאַניסמען פּון דער ציוניסטישער אַרנאַניאַציע

וואַרשיינליך געפֿינען אַ לעזונג אויפֿן גאַנצענען ציוניסטישען קאָנגרעס, אויב עס וועט דאָך קומען צו אַנטיסעמיטליכער שפּאַלטינג, און מען וועט נישט געפֿינען קיין אויסגלייך, וועלען דאָן די פּאַליטישע אינטערעסען פֿון יודענטום אין אַזוי און וואַר- שיינליך אויך אין אַנדערע ערטער ליידען דערפֿון בעדייטענער שאַרענס. מען זעהט פאַר, אַז דאָך וועלען געמאַכט ווערען אַלע אָנטערענגונגען, פּדי אויסצומירען, אַז עס זאָל געבאַכען ווערען דער ציוניסטישער פּראָגאַט.

אַגודת ישׂראל און די יודישע אַגענאַ

לישע יודענטום זאל זיך קענען דערין בעטייליגען, הרב שפּענעלעל האָט געמאַכט די אַגרעגונג אַז דער אַגודיטישער קרן-הישוב ואל אַראַנזשיר- רעו אַ ביישטער-אַקציע צום יובילעאום. דער פּאַרטיקעל האָט ערקלערט, אַז דער ענין וועט בעטראַכט ווערען.

**צי האַטן דיר
רעזערווירט
אַ פּאַס
קײַז
שענאַסל אוואַקײַ?**
איינשרייבונגען
נעמט אָן
Wagons-Lits Cook
Łódź, Piotrkowska 64.

פּערוואַנדערונג און אַכטונג. די „שפּיצלען“ האָבן מיט נייגריגקייט זי אַרומגעטאַפּט. מען האָט זיך געוואַנדערט, אַז אַזאָ קלייניקע זאָך האָט אַזאָ גרויסע בעדייטונג. מען האָט אָפּגעקלאַפּט די ער- שטע זייט, וועלכע איז געלעגען אויף דער ראהם, פּאַדפּלאַקאַזען גאַנציק האָט איבערגעלייענט, דיק- „דער 36. נומער פֿון „ראַבאַטיק“ דעם 25, פֿעב- רואַר, דאָס לייט אַרטיקל — דער טריומף פֿון פּרייען וואַרט.“

פֿון זשאַנדאַרם פֿון איראפע — ניקאַלאַי 1. — האָט אייבמאַל, בעגלייטענדיג זיינע אַ בעקאַנטען, וועל- כער איז געפֿאַהרען קיין אויסלאַנד איהם געבעטען וועגען אַ קליינער בעפּעליגקייט: — ווען איהר וועט זיין אין בירענבערג, געהט צו צום דענקמאַל פֿון גיטענבערג, און שפּייט איהם אַן פֿון מיר אין פּנים. ווייל פֿון איהם קומט דאָס גאַנצע ביזן פֿון דער וועלט.“

„וואָס וואָס אי גוטענבערג“ (אָט האָט איהר דעם גוטענבערג) האָט זיך צו מיר געווענדעט מיט אַ סאַרקאַסטישען שמיכלעך דער גאַנצער אַחזיק, און אָנגעוויזען אויף די פּאַליציאַנטען, וועלכע האָבען אַרומגערינגעלט מיך און מיין פּרױ.
דא, קאָק ווידיטע אַט ניעהא חסיד ולא (יָא, ווי איהר זעהט, קומט פֿון איהם אַלדעס, ביי.ו.) פֿון דער קאָנספּיראַטיווער וואַינגונג אויף חסי- יאָדאניא גאַט, האָט מען נאָך דער רעוויזיע אָפּגע- פּיהרט פּילסודסקי און זיין פּרױ מאַריאַ אין טורמע, פֿון דעם ווייטערען גורל פֿון זייערן דערזענען מיר זיך פֿון „ראַבאַטיק“ וואָס איז אַרױסגעגעבען געווא- רען שוין נישט אין לאַנד, נאָר אין לאַנדאַן, אַזוי ליינען מיר אין נומער 37, אַרױסגעגעבען דעם 8. יולי 1900: געשריבען פֿון מאַלינאווסקי.
„דער ענין פֿון אַנזער דרוקעריי איז אויף אַזוי פּיל קלאַר געוואָרען, אַז מיר קאַנען שוין מיט- טײלען איינע פּריסם וועגען די פּערוואַנען, וואָס זענען אַרעסטירט אין צוואַמעננהאַנג מיט דער דרוק- קעריי אין לאַדז, און סוף אפּריל האָט מען געבראַכט קיין וואַרשע מאַריאַ פּילסודסקאַ און מאַריאַ ראַגאַן- סקאַ, נאָכדעם האָט מען מיט'ן קרױער צוג געבראַכט צופּיהרען אַלעקסאַנדער מאַלינאווסקי און יוזעף פּילסודסקי, צופּערשט האָט מען אַרױסגעפּיהרט מאַל- וואַסקי אין דער בעגלייטונג פֿון 6 זשאַנדאַרמען און מען האָט איהם אָפּגעפּיהרט היימער. פּילסוד- סקי האָט מען איבערגעגעבן אַניאַטיקעל א. ק. און מען האָט דעם וואָגאָן אוועקגעשטעלט אין אַ ויט, מען האָט, ווי עס זעהט אויס מוראַ געהאַט מען זאָל איהם נישט אָפּשלאַגען און דעריבער האָט מען איהם געפּיהרט מיט אַ אימוועג אויף דעם

דער גאַנצען פֿון יוזעף פּילסודסקי, פֿון גרויסען בלינד פֿון פּוילענס אַנזאַפּעהנגיקייט איז פּערשירי בען אין דער געשיכטע פֿון לאַדז מיט גאַלדענע אַומיילד. דאָס האָט ער אין דער יוגענד שטאַט, וואָס ווערט גערופֿען — דער פּוילישער מאַנטשעסטער, אין די נייבאָרגער יאהרען פֿון דעם פּעראַגאַנענעם יאהר- האָט אָנזעפּיהרט, געלייטעט מיט דער אַרבייט, מיט דעם קאַמף פאַר פּוילענס אַנזאַפּעהנגיקייט.
אַלס שפּור פֿון יענער צייט איז ביי אַונז פֿער בלייבען אַ געדענק-טאַועל, וואָס איז אַרױסגעמייערט אויף חסכאָנדיג 19. איצט פּילסודסקי גאַט, מיט דעם אויפֿשריפֿט:

„דאָ האָט געוואָונג און איז אַרעסטירט געווא- רען, דעם 28. מערץ 1900, דורך די דיינער פּוילישע צאַריזם, דער מלוכה-שפּץ יוזעף פּילסודסקי און די דרוקעריי, „ראַבאַטיק“.
די דאָזיגע אויפֿשריפֿט איז אַרױסגעמייערט גע- וואָרען אין יאהר 1921 און בעת דער פּייערונג אין בעלזאַסען געוואָרען פּייערליך צו גאַמבירען דעם ערשטען מלוכה-שפּץ — אַלס ערשטען עהרע- בירגער פֿון דער שטאַט לאַדז.
פּילסודסקי איז געקומען קיין לאַדז אַפּאַרטעווען דעם „ראַבאַטיק“ פֿון די שאַרפּע פּערפּאַלונגען. אויף חסכאָניא גאַט האָט ער פּערנומען 2 צימעריי, די דרוקעריי איז געווען שטרענג פּער- קאַנספּירירט דאָ איז אַרױס דער ערשטער נומער פֿון „ראַבאַטיק“.

די זשאַנדאַרמען האָבען געפּיהרט נאָך דער צייטונג ווי יאַד הויט, ווען עס האָט זיך זיי נישט איינגעגעבען די דרוקעריי פֿון „ראַבאַטיק“ צו ענטדעקען. האָבען זיי געפּרינגט איינגעדען זיך אין די מאַכט. אַז די צייטונג דריקט זיך גאַר נישט אין לאַנד, נאָר אין לאַנדאַן און דער קלוגער פּויל- קאַזניק אויסהאַף האָט אַפּילו בעוויזען, אַז דאָס פּאַפּיר אויף וועלכען ס'דריקט זיך דער „ראַבאַטיק- ניץ“ שטאַמט פֿון לאַנדאַן, אָבער די גאַנצענטעם נומער, וואָס האָבען געברענגט אויף צומאַרגענס געשעהענישען פֿון נעכטען האָבען צוקלאַפּט די אַילווייט ציי די זשאַנדאַרמען.

די דרוקעריי פֿון „ראַבאַטיק“ איז אויפֿגעדיקט געוואָרען צוליב אַ פּאַרפּעל. דאַמאַלט איז אויך אַרעסטירט געוואָרען „וויקטאָר“ — פּילסודסקי. אָבער פּאַרן ענדטעקען פֿון דער דרוקעריי האָט די זשאַנדאַרמעריי זיך געוואָרען פֿון אַרט צו אַרט, געזוכט אין ראַדאָם, אין ביאַליסטאָק, און פּוונקט ערב דעם ארעסט פֿון דער דרוקעריי אין לאַדז האָט די זשאַנדאַרמעריי בעקומען אַ פּערטרוי- ליכע דאָזיגע, אַז זי דרוקעריי געפֿינט זיך ביי צפּעס רייכע פּוילישע אַנגעזעהענע מענשען און מען האָט גע- נעמען זוכען זי דורך מאַדערנע און טייפּר זיך פּערקויפּענדיג באַבאַטעס.

אין אָט אין די פּעריאָדונגען, אין שטענדיגען שרעק פֿון אַ ביינע טעפּף קיין סיביר, צווישען די אייביגער דראַהונג אויפֿגעדיקט צו ווערען, און אין אַ אַנאַליטישער קאַמף מיט די פּאַליטישע גער- גער — גוט ויפּען פּילסודסקי אַרױס אין משך פֿון 6 יאהר 35 נומערען פֿון „ראַבאַטיק“, 10 גרויסע, פֿון עטליכע בויגען געדריקט מיט פעטיס (קליי- ניגע אַומיילדלעך עס זאָל מעהר אַרױסן) אין ביי- לאַנגעס אַז זיי אויף עטליכע צענדליג אויפֿרופֿען אין וועלכע, אין יעדער פֿון זיי, עס איז אַנגע- מירקט עפעס אַ מאַמענט פֿון דעם קאַמף פאַר, דער אַנזאַפּעהנגיקייט בעוועגונג.

וועגען דעם ענטדעקען די דרוקעריי שרייבט אין זיינע עראַינערונגען דער היסטאָריקער פֿון פּילסודסקי, פּאַבאָרימאַלינאווסקי.

— אין דער קאָנספּיראַטיווער וואַינגונג, וואָס עס האָט זיך געפֿונען די דרוקעריי האָט די זשאַנ- דאַרמען אַרױפֿגעפּיהרט אַניאַינפּאַכער צופּאַל: איי- בער פֿון די „שפּיצלען“ האָט בעקענעט אין גאַט אין לאַדז, אַ איהם בעקאַנטען און פֿון לאַנג געווי- טען מיטגליד פֿון צ. ק. — אַלעקסאַנדער מאַלינאו- ווסקי, און ער האָט זיך דערווייט, אַז בעת מאַלינאו- ווסקי קריגן זיין אין לאַדז האָט ער בעזוכט עפּיס אַז וואַינגונג אַרױף חסכאָניאַ 19. מאַלינאווסקי האָט מען אַרעסטירט אויפֿן וואָקאָל, און אויף חסכאָניאַ איז מען געגאַנגען מאַכען אַ רעוויזיע, אַפּילו נישט האָבענדיג קיין אַנזונג, וואָס פאַר אַ סורפּריז עס זאָרט אויף זיי.“

— אין מאַמענט ווען עס זענען אַרױסגעקומען די זשאַנדאַרמען — שרייבט יוזעף פּילסודסקי — האָט די מאַשינע, וועלכע האָט אַרױסגעלאָזט פֿון איהר פּיטק הונדערטער סױזענט פּערשיידענע אויס- גאַבען, וועלכע איז דורך אַ לענגערער צייט געווען דער ציל פֿון אַלע רעוויזיעס פֿון די זשאַנדאַרמען, וועלכע האָט די גאַנצע צייט, ווי געלאַכט פֿון דער מעכטיגער אָרגאַניזאַציע פֿון דער צאַרישער מאַכט, געסטאַנען אינגאַנצען אָפּען, אין איהר געווענהל- כער געשטאַלט און מיט די ערשטע ווייטען פֿון 36. נומער.

מען האָט זיך אַרומגעקוקט מיט אַ געוויסער דייטשלאַנג.

די אַרטיקאַטישע אָרגאַניזאַציע איז נישט איינגעלאָדען געוואָרען זיך צו בעטייליגען אין דער קאַמפּין פאַרן „קעניג דזשאַרזש יובילעאום- וואָלד“, וועלכע קען דעריבער, לויט די ווער- טער פֿון די גרמאַן — נישט בעטראַכט ווערען אַלס ביישטייער פֿון גאַנצען בריטישען יודענטום. עס איז בעדייערנסווערט, אַז עס זענען נישט אַנגענומען געוואָרען קיין שרייט, צו אַרױסגויען די הייליגונג אין אַזאָ פּאַרם, אַז דאָס גאַנצע ענג- צייגער-גאַס 11, טעל. 02-238
האַט זיך איבערגעצויגען אויף
נעמט אָן אין הויז- און ווענערישע
סראַנקוויימען, מענער-שוועכע
פון 8-11 ביי טאַג און פון 4-9 אַרבעט

אויפן פראצעס פון „ברנדען מאקס“ איינדרוקען פון די געריכטס-פערזאנלונגען

גרויסקייטס - מאניע

דער פראצעס גענען „ברנדען מאקס“ איז איר בערגערסען געווארען אויף א טאג כדי דאס געריכט זאל קענען נאך אנאָפּרען פּערזענלעכע דעם דאָזיגען אַפּשער נישט אזוי סענסאַציאָנעלען ווי טיפּ פּסיכאָלאָגישען פּראָצעס.

פון די ביו איצטונע געריכטס - פּערזאָנלונגען האָבען מיר בעקומען דעם איינדרוק אז דאָס געריכט פּאַרטיט אויס יעדען מינדסטען פרט אין דעם פּראָצעס, כדי צו קענען טאקע אריינדרענגען אין דער פּסיכאָלאָגישער ווייט פון דעם פּראָצעס. וועלכע שפּילט דאָ אַ גרעסערע ראל אַ ווי די עצם פּערזענלעכע, וועלכע זענען בענאָגען געוואָרען דורך דעם אַנגעקלאָגטען טען מאַקס פּאַרנשטיין. דאָס געריכט ניט דעם אַנזעעלעכע דעם די מעגליכקייט אויסצוגעבן זיין נאָנצע פּערטידינגען, האָט נאָכגעפּאַרשט זיין קראַנקהייט רופט אלע ערות, וועלכע פּאַרנשטיין פּערלאַנגט און דאָס איז טאקע קודם כל צוליב דעם, כדי צו דערנע הען און פּערשטעהען די פּסיכאָלאָגיע פון מאַקס פּאַרנשטיין.

גען, האָט זיך די גרויסקייטס מאַניע געקאַנט אויס דריקען נאָר אין זיין פּיזישער קראַפט. ער האָט געקענט בעריהמט ווערען נאָר דורך דעם וואָס קינער וועט זיך אין דער קראַפט מיט איהם נישט קענען פּערנאָליכען. דאָס איז אַבער געווען וועגן פּאַר, לַמּשָׁל, ברויטפאַר - פּאַרדוקציעס, אַרבעט שטעקער וואַלקעס און היות ווי צו דעם ביטעלע כוח אויף ער אויך געווען אַנגעשטעקט מיט דער אונטערוועלט, האָט ער זיך אויף דעם אָפּן געוואַלט בעריהמט מאַכען.

מיר האַלטען נישט אז מאַקס איז געווען אַזאַ געפּהרליכער מענטש, וועלכער איז געווען פּעהיג אויף דערשיסען און הרגענען מענשען, עפעס הערט מען אין שטאָט אז ווער ס'האָט פאַר איהם געהאַט אַ הויך וואָרט האָט זיך מאַקס דערווייטערט. ס'איז געווען מעהר פּסיכאָלאָג ווי אַמאָדענע וואַוילונגען געוואָרען פּערשטעהט זיך אז דער בלוזער פּרוב צו ווערען בע ריהמט אויף. דעם געבט האָט שוין געברענגט צו אַ שפּאַר ביטעל פּערזענלעכע, פאַר וועלכע ער ווערט היינט געמאַפט.

אין דעם טרויערונגען בעריהמט ווערען האָבען איהם צוגעהאַנגען די קליענטען זיינע וועלכע האָבען זיך צו איהם געוואָנדען נאָך הילף, פאַרבראָטען, הויז בעזיצער, סוחרים אומגליקליכע מענער און וויי בער און יעדער איינציגער וואָס האָט געוואַלט זיינס אויפּהירען האָט זיך געווענדעט נאָך הילף צום פּלינדער מאַקס, ער האָט די הילף צוגעוואָגט, ווייל ער האָט געוואַלט ווערען נאָך מעהר בעריהמט, ער האָט דערשאַסען אַ מענשען און נישט בעשולדיגט געוואָרען. פאַר איהם האָט מען געצויטערט, אַ קלייניגקייט - ער איז דער „פּלינדער מאַקס“, האָט ער גער האָט נישט געוואוסט פאַרוואָס דאָ איז פאַראַן וואָס מורא צו האָבען. און דעם „פּלינדער מאַקס“ קראַנקהייט איז טיילווייז געהיילט געוואָרען וואָס ער האָט בעוויזען בעריהמט צו ווערען אויף דעם איינציג גען געבט, וועלכעס איז פאַר איהם געווען צו בענליך.

קליענטען פון מאַקסען

דער פּראָצעס גענען „פּלינדער מאַקס“ וואָלט זיך בער נישט געווען אַרויסגערופען אַזאַ סענסאַציע, אין שטאָט ווען נישט די אַנגענועהענע קליענטען זיינע, וועלכע זענען טאָג טעגליך אַרומגעגאַנגען פאַרן נע ריכט, ס'איז מערקווירדיג אז מיט דעם אַנגעקלאָגטען האָט מען זיך בענוצט אפּילו אין ענינים, וועלכע האָ בען דערגרייכט אין די הונדערטער טויזענדער זאָלן טען, האָט אלע האָבען געוואוסט, אז ער איז אַנאַל פאַבעט, און פּערשטעהט נישט ווי ס'זעהט אויס אַנאָ, ער איז געווען דער סופּער אַרביטער אין גמ' ענינים, צווישען אַוויגערופּענע אינטעליגענטע מענער שוין, און ווען דער פּראָטראָר אין דאָזיגען פּראָצעס האָט איינעם פון די ערות פּלוצלונג אַ פרענע געטון - ווי אזוי קומט עס, אז רייכע אַנגענועהענע בירגער זאָלען וועלען זייערס אַ ריושה ענין מיט אַנאַלעטערען פּרוּדער דוקא ערלעדיגען דורכ'ן פּלינדער מאַקס, האָט יענער אַרפּענאַלזאָט די אויגען, ער האָט ווירק ליך נישט געהאַט וואָס צו ענטפּערען, אזוי איז עס אַבער געווען, די אלע ערות, וועל כע זענען דערמאָנט אין פּראָצעס, אז ווי האָבען זיך בענוצט צופּרידענצושטעלן זייערע פּרעטענזיעס דורך

די סתירותיגע ערקלערונגען

דעם אַנגעקלאָגטען, האָט דאָס זיכער קיין כבוד נישט געברענגט.

אפטייהען

היינטיגע נאכט-דייטשען (2) היינט ביינאכט דייטשער: מ. קאס. זעריקעוויטש (געוועזענער 54), י. מיסקעוויטש (קא פּעריקא 26), מ. זונדערלעך (פּיעריקא 25) ס. באיארטקי און ו. שטאָט (פּשעוואָר 19), מ. ליי פּיעץ (פּיעריקא 198).

פון סוחרים-דעמאליסטען פּעראייני

זונטאָג ד. 12. ה. ת. איז פּאַרדעקומען אַנגעפּערן פּאַרזיך פּון ו. זוקער, אַ פּערוואַמלונג וועגען גרינדען אַ אַהנפּראָצענטע ליגאַטע ביים פּעראייני. נאָך לענגערע דיסקוסיעס איז אַנגענומען גע- וואָרען אַ בעשלוס צו גרינדען אַ אַהנפּראָצענטע ליגאַטע, געגענויטיגע הילף ביים פּעראייני, צו דעם צוועק איז שוין דעקלאַרירט געוואָרען אַ גרעסערע טומע געלד.

דער קאָמיטעט פּהירט איצט אַ לעבאָהאַפּטע טעטיגקייט און ווי עס ווייט זיך אַרויס וועט די קאָסע אין קורצען אָנהויבען איהר טעטיגקייט. זונטאָג איז פּאַרדעקומען אַ אַרפּאַנאָיאַציאָנס-פּערוואַמלונג וועגען גרינדען אַ סעקציע פּון רעס- טאַראַציע-אייגענטימער ביים פּעראייני, דעם פּאַרזיך פּהירט אַ ווייצמאַן.

געשעפט אַ גונג

(א) אין דער וואוינונג פּון וואַנדאַ ראָזבערט אויף יאָבא 1, האָט זיך בעת דער אַפּוועזענדיג פּון דער בעל-הביתעט אַריינגעקאַפט עפּיס אַ גונג, פּערבונדען די זאַכען און גענומען זיי אַרויסטראָגען. צופּיליג האָט עס בעמערקט דער וועכטער, ער האָט מיט דער הילף פּון דורכגעפּהערט דעם גונג פּערהאַלטען און איבערגעגעבען אין די הענד פּון דער פּאַליציי. ער הייסט טאַדעאָש בעבראַווסקי.

בעוועלטהען, פאַר די אַבער צו וועלכע מאַקס איז געשיקט געוואָרען איז דער אַנגעקלאָגטער דער סימב באל פּון בעסטאָיאַלישקייט און ווען איינער זאָגט - „ער האָט געראַטעוועט אַנאַונטערנעהמונג פון און מעהנאָנא“ זאָגט דער צווייטער מיט אַ געוויין, „ער האָט מיך אומגליקליך געמאַכט, מיך רואַנירעם“, אזוי איז עס געווען אין יעדען ענין, אין וועלכען ס'זע נען פאַראַן צוויי צדדים, מאַקס איז נאָר געווען דער סופּער אַרביטער און מאַכענעמאַל פאַר ביידיד צדדים...

פון „אוידראוויסקא“

דאָס פּערשרייבען קראַנק עאַזיפּין דריטען טעג זאָל פּאַר פּוילען אין אוידראוויסקא, וועט פּאַר- קומען דינסטאָג ד. 21 מאי 1935 צו 3 זייגער נאָכמיטאָג 1

אַ צוזאַמענשטויס פּון אַ טאַג-טובלע מיט אַ דאראַושקע

די דאראַושקע איז צושמעטערט געוואָרען

נעכטען אַרומ האָלט 8 אינדערפּריה איז אויף פּיעריקאָווער רוג ראַדוואַנסקא פּאַרדעקומען אַ צוזאַמענשטויס פּון אַנאַיאַטע מיט אַ דאראַושקע. צום גליק איז די קאַטאַסטראָפּע אַדורה אַזאַ מענטש-ליכע קרבנות.

פּון דער פּיעריקאָווער גאַס אַרױף איז גע- פּאַהרען די דאראַושקע נומער 15 געפּיהרט דורך דעם פּהירמאַן בראַניסלאָו יאַנין, פּון דער ראַד-אוואַנסקא איז אַנגעפּאַהרען די טאַקסובקע נומער 694 געפּיהרט דורך דעם שאַפּער יאַן ראַשיאַק (באַרזאָו 14). די טאַקסובקע איז אַנגעפּאַהרען אויף דער דאראַושקע.

דער רעזולטאַט פּון צוזאַמענשטויס איז גע- ווען אַ שרעקליכער. די דאראַושקע איז צושמע- טערט געוואָרען. געליטען האָט אויך דער פּאַרענט פּון דער טאַקסובקע. צום גליק זענען די מענשען ערפּירט אַרויס גאַנצן דאָס פּערד איז צוקאַליע טעשט געוואָרען. די פּאַליציי פּהירט אַנאַיאַטע פּאַרשונג.

Dr. REICHER
פּאַלודניאווא 28, טעל. 201-93
פּאַר מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג
סקסועלע בערעטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזע
נעמט אָן פּון 8-11 און פּון 5-8 אַווענד

Doktor
Z. Henrykowski
סעפּעציאַל-אַרבעט מאַר ווענערדיש
הייט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע
וואוינען יעצט
9 טראָוולטא 9
טעל. 262-98
נאָכטס פּון 8-11 און פּון 9-6 אַווענד
פאַר פּרוּיט אַ סעפּעציאַל וואַרטע-זאַר

ר. איזראַעל מיטן מדרים

סענסאַציע. שפּאַנענדער ראַמאַן פּון היינטיגען יודישען לעבען

אין דעם אויגעבליק האָט מאַריאַן געטראַכט אז דער גאַנצער ענין איז אינסענציערס געוואָרען דורך זיין פּרוי וועלכע איז גענדיק פּאַר דעם גע- שפּרעך, וועלכען ער האָט געהאַט היינטיגע נאָכט מיט הענדיקן, האָט ער אַזוי געקענט גלייבען, נאָך מעהר איז ער איבערצייגט געוואָרען דערין ווען מ'האַט איהם געזאָגט, אז זיין פּרוי מיט הענ- ריקן וועלען דאָ זיין און מיט איהם רעדען ווע- גען סאַבאַן.

— צווייטע מיר גישט צו דעם, איך קען דאָס נישט, זאָגט מיר אז דאָס אַלץ איז אַ פּאַס, אָדער זאָגט מיר דעם אמת, אז דאָס אַלץ איז אינספּירירט געוואָרען דורך מיין פּרוי און הענדיק פּאַוסט. זיי וועט דאָך דאָס נישט העלפּען, אויף דעם אָפּן וועלען זיי מיין האַרץ נישט דיקטירען, אויף דעם אָפּן וועלען זיי מיר צו גאַרנישט צווינגען.

— איך וויל איר גישט זאָגען קיין מוסר וועגען דעם ענין, האָט ס'וואַלט געווען זעהר פּיל צו זאָגען, ס'איז אַבער נישט מיין עסק, איך וויל אַבער נישט, אז איהר זאָלט אומזיסט חושד זיין איינער פּרוי און אייער פּריינד, זיל האָבען וועגען דעם ענין קיין שום אַהנונג נישט, זיי האָבען אפּילו אין זינען נישט געהאַט דאָ אַהערצוקומען, נאָר מיר האָבען זיי גערופּען, כדי זיי זאָלען אויף איר קענען ווירקען מיטן גוטען.

— פּרייער וועל איך מיט קיינעם נישט רע- דען ביז איך וועל זיך זעהען מיט סאַבאַן אַליין, דאָס איז נישט מעגליך, וויל סאַבאַ געפּינט זיך איינעם און דערזעלבער לאַגע וואָס איהר, זי ווערט איצט אויך געצוואַנגען צו אַפּהאַנגען פּון דער ליבע צו איר, אַזוי אז איך האָלט, אז אייער

געזאַגט, מיר פּערלאַנגען פּון איר נישט קיין גרויסקייט אַ מענטש ווי איהר, אַ דערוואַקסענער דאַרף זיך נישט פּערליבען ווי אַנאַכצען-רעהר- גער בהור, איך האָב שוין אין מיין לעבען אויף געהאַט אַזעלכע איבערלעבענישען.

מאַריאַן האָט געמוזט אַ שמיכעל טון, דאָס דאָזיגע בעשעפּעניש, די עקעלהפּטיגקייט אַליין האָט שוין געזאָלט האָבען ליבעס - איבערלעבע- נישטען?

— איהר שמיכעלט, איהר גלויבט נישט, אמת? וואָס וועט איהר זאָגען דערצו ווען איך וועל איר פּערזיכערען, אז ס'איז נישט פּערהאַן קיין איר פּרוי, צו וועלכער איך זאָל גלוסטען, און זי זאָל מיר שטעלען אַ ווידערשטאַנד. אין מיין לעבען האָב איך נאָך אַזאַ פּאַל נישט געהאַט. מאַריאַן האָט געשוויגען, וויל ער האָט זיך נישט געוואַלט אַריינלאָזען אין טייל געשפּרעך מיט דעם קריפּעל.

פּון דער צווייטער שטוב זענען דערגאַנגען שטימען, ס'זעהט אויס, אז מ'האַט דאָרט גערעדט הויך אויפּין קול, מאַריאַן האָט גענוי אונטער- שיידעט די שטימען פּון דריי מענשען, וועלכע האָבען דאָרט גערעדט, דאָס איז געווען די שטימע פּון דער דאַמע, וועלכע איז נאָר וואָס דאָ געווען דאָן די שטימע פּון זיין פּרוי און פּון הענדיק פּאַוסט וועגען וואָס דאָס געשפּרעך איז געפּיהרט געוואָרען האָט מאַריאַן גישט געוואוסט.

די דאַמע האָט זיך באלד ביים אַריינקומען געזענעטע צו האַנקאַן און הענדיקן.

— דאָרט, אין שכנותדיגען צימער געפּינט זיך מאַריאַן בוסקא, דאָס איז דאָך אייער מאַן, מיר וואַלטען נישט געוואַלט מאַכען דאָ פּון דעם קליי- נעם ענין קיין געהימנישפּולע געשיכטע און קיין גרויסע אַוואַנטורעס און סאַנדנאַלען, דאָס לויבט נישט פאַר קיינעם.

הענדיק האָט אַנגעקוקט די שעהנע דאַמע, בעוואונדערט איהר מאַדעסטעטיקייט און האָט נאָך נישט געהאַט די דרייסקייט דאָ עפּיס צו ענטפּערען, זיי זענען געווען שטאַרק אַפּגעשראָ- קען, זיי האָבען זיך געריכט, אז מ'האַט זיי גע-

דער קריפּעל האָט זיך, געזעקענעט פּונקט אַקעגען מאַריאַנען און איהם גלייך אַריינגעקוקט אין די אויגען אַריין. דאָס האָט מאַריאַנען שטאַרק דענערירט, ער האָט נישט געקענט קוקען אויף דעם געזעפּעניש, דאָס האָט איהם אַריינגעברענגט אין אַנאַוואַנדיגער רציחה.

— דענערירט זיך נישט האָט דער קריפּעל

ווער עס ווייסט

ווער עס ווייסט עפעס וועגן די קינדער פון רחל ווינער, געבוירען אין אסטראוואוואזעצק, לעצטענס געוואוינט אין הארשא, ווערט געבעטען תיבה צו וויסען טון אין דער קהלה, פאמארסקא 18, אין די שעה פון 3-1 נאכט, אדער צושיקען א עריפטליכע אויפקלערונג.

זעלבסטמארד

(א) אויף מאלא 24 האט זיך פערטימט מיט זאלץ-ווער, 22-יעהרריגע יוליאנא קריגער, די טיבה פון זעלבסטמארד אין א ליבערע-ענטווישונג.

פון טישלער צעד

די טעג איז פארגעקומען די זעהרליכע גענעראל פערזאמלונג פון טישלער-צעד (פוזשעווינער 7). דער סטארשי ה' לעווקאוויטש מיט א בעריכט פון דער טעטיגקייט, גלייכצייטיג נישט אפ א בעריכט פון דער סעקציע קיבוצ-מעבעל טישלער ה' ווייסער און נישט אפ א בעריכט פון די גרויסע נוצען, וואס די פערזאמלונג האט געברענגט פאר דער צווייט קוכען-ארבייט און פאדערט די סעקציע אויף ווייטער צו שטיצען די אקציע.

פון דער עמיגראציע-געזעל-

שאפט "זאס" (שענקעוויטשא 26) מ'ווערען געווען פאלגענדע פערזאנען: דוד איר, לעוו, וועגען זיינע אויספאדערונגען אין טישלער, אברהם שאר, מאסם שאר, קלמן לעווינאוו, פ. ק. לעווינאוו, שמואל פארווא, מארקוס אראנאוויטש, אברהם לעווין, גינזבורג, ספלאוויטש וועגען זייער-קרובים אין רוסלאנד, שאפירא זאוועל בושעוויטש-סקא 21, אסתר קליין קלינסקיגע 27 וועגען זייערע קרובים אין אויסלאנד.

די אויסשטעלונג פון יאנאים קאהנע

די אויסשטעלונג פון יאנאים קאהנע האט א גרויסע ערפאלג, עס ווערען ארויסגעשטעלט העכער 100 נייע ארבייטען, עס ווערען יאנאים די אלגעמיינע בעוואונדערונג און ענטשיקונג די ארטיטישע אויספיהרונג, די אריגינעלע, און זעל-טענע איינפאלען פון דעם קינסטלער. די חסידים פון מעטאל-פלאסטישער קונסט קויפען זיך מיט דער אויסשטעלונג.

DR. MED. H. Rózaner ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראנקע. NARUTOWICZA 9, tel. 128-98. נעמט אן פון 9-1 פערט, אין פון 5-9.

צעהנדליגער טויזענטער זל.

צאהלען מיר אויס טאג-טעגליך אונזערע גליקליכע שפילער! פיעטריקאווער 22 פיעטריקאווער 66 נאוואמיעסקא 1 מיר עמפעהלען ווייטער אונזערע גליקליכע לאסען!

Table of lottery numbers for various prizes (100,000 zł, 50,000 zł, etc.) and names like Rózaner.

Table of lottery numbers for various prizes (78 89113 21 44 255 84 378 484 511 48 600, etc.) and names like Rózaner.

Table of lottery numbers for various prizes (2000 zł, 1000 zł, etc.) and names like Rózaner.

Table of lottery numbers for various prizes (75137 56 78 207 302 87 425 599 646 722, etc.) and names like Rózaner.

DRUGIE CIĄNIENIE 5000 zł 14986 149041 179167

אויפ'ן טויטען-בעט שלאגט ער זיך. חטאתי פאר זיינע מעשים אלס אנטיסעמיט

ספארט

גרויסער, זומער טורן און ספארט-פעסט פון מארגענשטערן

מארגענשטערן (היילערס ראסעיהאס טעארעטיקער) דער טעארעטיקער פון דעם אונגארישן ראסע-האס און בלוט-בלבוליס, א פונסטערער אנטיסע-מיטישער רעדנער מיט א געמבע איז ער געווען א ארגאניזאטאר און א פיהרער פון דער אונגארישער אנטיסעמיטישער זשורנאליסטיק. געווען א געשטודירטער, קעטש ער האט אויף גארנישט אויסגעשטודירט, היין אויף א חסד, מיט זיין שאר-פער אנטיסעמיטישער פער און צינגעל האט ער זיך ערווארבען גרויס אנטערקענונג ביי די יודען-ליידיג און ער האט געשפילט א גרויסע ראלע אלס אנטיסעמיטישער שרייבער אין בודאפעשט, יודען האבען זיך פון איהם גענוג אנטעליטען.

רעדנער פון דעם 6טן יולי 1934, ערוואקענדע מאדיארען, וועלכע רעכענען זיך אלס די אונגארישע נאציס. לעצטענס האבען זיי טאקע אנטענומען דעם היטלער-ריסטישען נאצי-פראגראם און רופען זיך טאקע "אונגארישע נאציס".

דער פיהרער און ערשטער פאגראם-העלד פון די "ערוואקענדע" אנטיסעמיטען איז דאן געווען און איז נאך איצט אויך דער געוועזענער אפיציר אבערלייטענאנט איוואן העיאש, וועמענס נאמען עס רופט ארויס א שרעק ביי די אונגארישע יודען. דער דאזיגער פאגראם-העלד איז יענע פונסטערער טעג האט געבושעוועט ווי א ווילדע בעסטיע (ער מיט 5 כוליגאנטע סאלדאטען האבען עס דעמאלסט דערשטען אין ארגאניזאציע וואלד די 200 ארע-טירטע יודען, וועלכע זיי האבען ארויסגעשלעפט אין מיטען נאכט פון די הייזער און געקאוועט אין קייטען). פאר די דאזיגע, "העלדער-טאטען" האט איוואן העיאש דעמאלסט געקראגען דעם טיטול "פאלקס-העלד", יעצט האט ער געקראגען א הויכע שטעלע אלס שטאטס-באטער אין מיניסטעריום, און דעם טיטול "דאקטאר פון שטאטס-וויסענשאפט" משמע, אן זיין גאנצע שטאטס-וויסענשאפט בע-שטעהט אין מאכען פאגראמען אויף יודען, אין מארדען און ריבען, איוואן העיאש'ס, רעכטע האנט אבער, דער גייסטיגער, מישיינס געזאגט, פיהרער פון די "ערוואקענדע" אנטיסעמיטישע פאגראמישטיקעס, איז געווען לעהעל קאדאר, וועלכער איז איצט געשטארבען אלס בעל תשובה אין יודישען שפיטאל אין בודאפעשט.

דער אמת'ער אמה וועט אבער זיין דאס פאל-געזעץ: דער אנטיסעמיטישער שרייבער קאדאר, וועלכער איז געווען א קרענקליכער מענטש, האט זיך ביטליקה געהילט ביי א יודישען דאקטאר, א ספע-ציאליסט, וועלכער איז אויך געווען דער דאקטאר-ספעציאליסט פון יודישען שפיטאל, און אזוי ארום איז לעהעל קאדאר ארויס מיט דעם פערשפרעכען, אז ער זאגט זיך אפ פון אנטיסעמיטישער פראפאר-גאנדע, און אנטער א פערשטעלטען נאמען און מיט דער צושטימונג פון דעם מענטשן-פריינדליכען יודישען דאקטאר, איז ער אנטעקומען זיך היילען אין יודישען שפיטאל.

דער אמת'ער אמה וועט אבער זיין דאס פאל-געזעץ: דער אנטיסעמיטישער שרייבער קאדאר, וועלכער איז געווען א קרענקליכער מענטש, האט זיך ביטליקה געהילט ביי א יודישען דאקטאר, א ספע-ציאליסט, וועלכער איז אויך געווען דער דאקטאר-ספעציאליסט פון יודישען שפיטאל, און אזוי ארום איז לעהעל קאדאר ארויס מיט דעם פערשפרעכען, אז ער זאגט זיך אפ פון אנטיסעמיטישער פראפאר-גאנדע, און אנטער א פערשטעלטען נאמען און מיט דער צושטימונג פון דעם מענטשן-פריינדליכען יודישען דאקטאר, איז ער אנטעקומען זיך היילען אין יודישען שפיטאל.

דער אמת'ער אמה וועט אבער זיין דאס פאל-געזעץ: דער אנטיסעמיטישער שרייבער קאדאר, וועלכער איז געווען א קרענקליכער מענטש, האט זיך ביטליקה געהילט ביי א יודישען דאקטאר, א ספע-ציאליסט, וועלכער איז אויך געווען דער דאקטאר-ספעציאליסט פון יודישען שפיטאל, און אזוי ארום איז לעהעל קאדאר ארויס מיט דעם פערשפרעכען, אז ער זאגט זיך אפ פון אנטיסעמיטישער פראפאר-גאנדע, און אנטער א פערשטעלטען נאמען און מיט דער צושטימונג פון דעם מענטשן-פריינדליכען יודישען דאקטאר, איז ער אנטעקומען זיך היילען אין יודישען שפיטאל.

שבת, דעם 1-טן יוני קומט פאר אויפן ספארט-פלאץ פון "העלענאו" דער גרויסער זומער טורן-פעסט פון לאדזער, מארגענשטערן. די טורן-פעסט פון לאדזער, מארגענשטערן האבען שוין זייער פערדינסט רעפוטאציע, דער לעצטער ווינטער-טורן-פעסט פון מארגענשטערן איז אראפ מיט א נאמענדיגען דערפאלג. דער היינטיגער זומער-פעסט, וועלכער וועט פארקומען שבת, דעם 1-טן יוני אין "העלענאו", וועט שטיין אויף דעם העכסטען ניווא, וועלכער איז נאך איז גימנאסטיק מעגליך, עס וועט זיכער זיין א גרויסער גענוס פאר אלע וועלכע אינטערע-סירען זיך נאך מיט דער היינטיגער דערציהונג פון דער יודישער ארבייטער-יונגער בייזוואונען דעם דאזיגען ספארט-יום טוב.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes items like פאנק פאלסקי, פארשעידענע, etc.

Advertisement for 'די יוניע אנהאנע' (The Young Anahane) with a logo and text.

Advertisement for 'עריקה' (Erika) featuring a woman's portrait and text.

Advertisement for 'אלע ווייסע' (All Whites) with a stylized logo.

Advertisement for Dr. med. E. GUTMAN, located at Gdańska 26.

Advertisement for Dr. med. GUSTAW KOHM and Dr. med. MARJA KOHNOWA.

Advertisement for 'ראה אלע' (See All) with a logo.

Advertisement for Dr. med. J. Schlosser, located at Modystka 23.

Advertisement for Dr. med. Niewiazski, located at 8 Stragomska.

Large advertisement for Dr. med. Natan Rapaport, Orthopedist, located at 23 Filadelfijska.

Advertisement for Dr. med. Z. Datyner, located at Zachodnia 59a.

Advertisement for Dr. med. M. Taubenhaus, located at 246-09.

Advertisement for Dr. D. Frid, located at 16a Zawadzka.

Large advertisement for 'אנהאנע-פרייז' (Anahane-Prize) with a grid of numbers and text.